

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

96. An qui obtinuit dispensationem cum consanguinea, si alteri copuletur, possit ista mortua, uti priori dispensatione? Ex p. 8. tr. 3. res. 85.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

successionem respiciens, est annexa suae causa ex re natura. At vero quando dispensatio est tota simul & in vnicum te acceptum effectum & solutionem vinculi legalis, est ratio omnino diuersa, vti demonstratum est; sed de his *supra*, & alibi dictum est: nunc volui adducere tantum sententiam Gordonii.

RESOL. XCVI.

An qui obtinuit dispensationem cum consanguinea, si alteri copuletur, possit, ista mortuo, vni priori dispensatione? Ex part. 8. tit. 3. Res. 85.

AD hoc dubium affirmatiue respondent Doctores, & inter illos nouissime Perez de matrimon. disp. 47. sect. 1. num. 7. quia ait ipse, dispensatio in materia matrimonij est fauor, seu priuilegium quasi absolutum, non respiciens alterum; ad cuius renunciationem necessaria est saltem concedentis acceptatio. Patet, quia renunciatio priuilegiati non mutat voluntatem Praelati concedentis, sed eadem perseuerat; ergo quamdiu non constat de illius mutatione, liberum est priuilegiato mutare voluntatem suam, & priuilegium acceptare. Firmiter nam ad superiorem per se pertinet tam mutatio priuilegiorum, quam concessio, & ab illius consensu per se pendet tam priuilegij effectus, tum etiam effectus, priuilegio contrarius. Ita etiam expedit humanae gubernationi vt omnia ordinatae fiant. Et certe omnes res per qualescunque causas nascitur, per easdem dissoluitur, si dissolubilis sit. Cum ergo ad priuilegij acquisitionem exigatur concedentis, & eius cui conceditur voluntas; similiter ad eius destructionem vtraque desiderabitur. Quare sicut quando aliter coniux vere consentit, & alter sicet vt matrimonium conualecat, satis est, si altero in priori consensu permanente, ille sicet consentiat: ita vt priuilegium, vel dispensatio, cui prius quis renunciauit, conualecat, satis est noua renuncians voluntas superiori manente in pristina voluntate, vt pote, qui nondum renunciationem acceptauit.

2. Hinc resoluit nostrum quaesitum Perez n. 10. & sic ait. Quando dispensatione obtenta, vt inter duos consanguineos matrimonium incatur, alter vel vterque alius nuptiis copulatur, relicto illis ad quas dispensatio obtenta est, posse viduos effectus iungi inter se matrimonio virtute prioris dispensationis. Ratio est, quia cum semel ablatum sit impedimentum consanguinitatis, & illi habiles effecti sunt ratione dispensationis praeterita, non est cur ratione sequentis matrimonij impedimentum illud reuiuiscat. Et quamuis tacita fuerit illius dispensationis renunciatio per transitum ad alias nuptias; non tamen fuit a concedente acceptata. Idem dico tamen impedimentum ablatum non sit eo, quod Ordinarius, vel Confessor, cui dispensationis executio commissa est, nondum illam sint executi: quia cum tacita illa renunciatio non sit acceptata, non perit facultas illa ad exequendam dispensationem. Ita ille.

3. Vnde Ochagavia de sacrament. Matrimon. dispens. tract. 4. q. 13. n. 12. nostram sententiam etiam docet, & asserit, in casu quo dispensatio obtinetur circa consanguinitatem, vt aliqui eo impedimento legati inter se contrahant, & isti pro tunc non contrahant inter se, sed cum aliis non consanguineis, potest tamen ea matrimonia morte naturali dissoluantur, posse eos ex vi prioris dispensationis inter se contrahere matrimonium, dummodo antiqua causa dispensandi omnino perseueret. Probarur hoc quia ex vi prioris matrimonij ab vtroque celebrati, nullus eorum censetur renunciare graue dispensationis sibi

antiquitus concessa, quia illi recte nouerant posse sibi casum viduitatis accidere, in quo vile foret tale priuilegium, quod etiam in eo euentu videtur habere vim, quo Summus Pontifex dispensationem concedens nouerit eos consanguineos cum aliis extraneis matrimonia contraxisse, quia cum partes ad quas attinet dispensatio, nullo modo renunciauerint dispensationi; Pontifex cognoscens etiam, praedicta matrimonia renunciationem non acceptauit, neque reuocare censetur primam illam gratiam a se commissam.

RESOL. XCVII.

An quando prima dispensatio matrimonij fuit irrita, necessarium sit in secunda mentionem facere de nullitate primae? Ex part. 8. tit. 3. Res. 85.

§. 1. AD hoc dubium sic respondet Sanchez lib. 8. disp. 22. num. 21. asserit enim, quod quando prior dispensatio, priusve priuilegium, sunt irrita, non est necessaria illorum mentio in posteriori; quia cum illa nullius valoris sint, perinde videtur ac si impetrata non essent. Nec enim praestat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum, reg. non praestat. de regul. iuris in 6.

2. Limitat tamen hoc, vt intelligatur quoties prius rescriptum irritum fuit impetratum ab vno ex aduersariis, & posterius ab altero. Secus quando vtrumque ab eodem impetratum est; tunc enim est narrandum prius. Sic Menochius de arbitrariis, lib. 2. casu 203. sine, ac refert pro se Dominicum consil. 141. n. 2. vers. in contrarium ostenditur, vbi loquens de literis gratiae, id asserit. Sed ait Menochius ex ipsius ratione colligi idem dicendum esse de iustitiae literis. Ita Sanchez.

3. Sed nouissime hanc sententiam non approbat P. Magister Texeda Theolog. moral. tom. 2. lib. 4. tractatu 3. num. 39. nam docet in praedicto casu opus non esse mentionem facere de nullitate prioris in secunda dispensatione. Primo, quia ad id non compellunt iura, tunc etiam, quia cum prior dispensatio fuerit nulla, nullum effectum operata est, & ideo suppressio, seu taciturnitas in secunda dispensatione nocere nequit, nec obitare, aut impedire valorem dispensationis.

4. Obicit Sanchez, si legitime impetrans priorem gratiam validam, id est, dispensationem, tenetur de illa in secunda mentionem facere; ergo a fortiori tenetur id facere iniustus impetrator, cum non sit peioris conditionis iniustus impetrator, quam legitimus, & iustus. Resp. concessio antecedente, negando consequentiam. Ratio est manifesta, quia ex priori dispensatione cum suum effectum sortita fuerit, redditur secunda dispensatio circa eandem rem difficilior, & ideo necessaria est noua causa, aut illius cognitio, ne Princeps esseatur inuoluntarius, quod tamen non contingit, quando prima dispensatio nulla fuit. Haec Texeda.

RESOL. XCVIII.

An quando contrahentes sunt in eodem gradu dupliciter, verbi gratia, tam ex parte matris, quam Patris, teneantur in petitione dispensationis illum gradum in eodem genere manifestare? Ex part. 8. tractat. 3. Resolut. 60.

§. 1. AFFirmatiuam sententiam tenet Molina de Iustu. tom. 1. tractat. 2. disp. 161. vbi sic ait. Illud

PLANA
omnia
O. III. IV. V
E. III